

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	9
1. ВСТУП	19
2. БРОНЬОВАНІ ВІЙСЬКОВІ АВТОМОБІЛІ НА ВАНТАЖНОМУ ШАСІ	20
3. БРОНЬОВАНІ ВІЙСЬКОВІ АВТОМОБІЛІ НА ЛЕГКОВОМУ ШАСІ, ЯКІ ЗАСТОСОВУВАЛИСЬ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ	36
4. ОГЛЯД ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК І ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МІННО-ВИБУХОВИХ ЗАСОБІВ СИЛАМИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ТА ВІЙСЬКОВИМИ ФОРМУВАННЯМИ РФ	45
4.1. НАЗЕМНІ МІНИ	49
5. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МАШИН ІНЖЕНЕРНОГО ОЗБРОЄННЯ НА ЗАСТОСОВУВАННІ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ І ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ РФ	67
5.1. Машини інженерної розвідки	68
5.1.1.1. Машини інженерної розвідки радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	68
5.1.1.2. Машини інженерної розвідки радянського виробництва на застосуванні військових формувань РФ	69
5.2. Машини влаштування мінно-вибухових загороджень	69
5.2.1.1. Машини влаштування мінно-вибухових загороджень українського виробництва на застосуванні Сил оборони України	69
5.2.1.2. Засоби влаштування мінно-вибухових загороджень радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	69
5.2.1.3. Машини влаштування мінно-вибухових загороджень російського і радянського виробництва на застосуванні військових формувань РФ	69
5.3. Машини подолання мінно-вибухових загороджень	70
5.3.1.1. Машини подолання мінно-вибухових загороджень отримані в рамках міжнародної військової МТД від країн-партнерів	70
5.3.1.2. Машини подолання мінно-вибухових загороджень українського виробництва на застосуванні Сил оборони України	71
5.3.1.3. Машини подолання мінно-вибухових загороджень радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	71
5.3.1.4. Машини подолання мінно-вибухових загороджень російського виробництва на застосуванні військових формувань РФ	72
5.4. Машини подолання руйнувань і перешкод	73
5.4.1.1. Машини подолання руйнувань і перешкод отримані в рамках міжнародної військової МТД від країн-партнерів	73
5.4.1.2. Машини подолання руйнувань і перешкод радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	73
5.4.1.3. Машини подолання руйнувань і перешкод російського виробництва на застосуванні військових формувань РФ	75
5.5. Машини подолання водних перешкод	76

5.5.1.1.	Машини подолання водних перешкод радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	76
5.5.1.2.	Машини подолання водних перешкод російського виробництва на застосуванні військових формувань рф.....	77
5.6.	Машини механізації дорожніх та земляних робіт	78
5.6.1.1.	Машини механізації дорожніх та земляних робіт українського виробництва на застосуванні Сил оборони України.....	78
5.6.1.2.	Машини механізації дорожніх та земляних робіт радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	79
5.6.1.3.	Машини механізації дорожніх та земляних робіт російського виробництва на застосуванні військових формувань рф	80
5.7.	Машини забезпечення маскувальних робіт радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін.....	81
5.8.	Машини польового водопостачання.....	81
5.8.1.1.	Машини польового водопостачання радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	81
5.8.1.2.	Машини польового водопостачання російського виробництва на застосуванні військових формувань рф.....	82
5.9.	Машини технічного обслуговування і ремонту	82
5.9.1.1.	Автомобілі технічного обслуговування і ремонту ЗІО російського та радянського виробництва на застосуванні військових формувань рф.....	83
5.9.1.2.	Броньовані ремонтно-евакуаційні машини отримані в рамках міжнародної військової МТД від країн-партнерів.....	83
5.9.1.3.	Броньовані ремонтно-евакуаційні машини українського виробництва на застосуванні Сил оборони України	84
5.9.1.4.	Броньовані ремонтно-евакуаційні машини радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	85
5.9.1.5.	Броньовані ремонтно-евакуаційні машини російського виробництва на застосуванні військових формувань рф.....	85
5.10.	Машини загального призначення.....	86
5.10.1.1.	Машини загального призначення українського виробництва на застосуванні Сил оборони України	86
5.10.1.2.	Машини загального призначення радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	86
5.10.1.3.	Машини загального призначення російського виробництва на застосуванні військових формувань рф.....	87
5.11.	Мобільні установки до машин інженерного озброєння	88
5.11.1.1.	Мобільні установки до машин інженерного озброєння отримані в рамках міжнародної військової МТД від країн-партнерів	88
5.11.1.2.	Мобільні установки до машин інженерного озброєння радянського виробництва на застосуванні протиборчих сторін	88

6.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСНОВНІ ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ВАНТАЖНИХ ТА СІДЕЛЬНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЯКІ ЗАСТОСОВУВАЛИСЬ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ	90
6.1.	Військові вантажні автомобільні транспортні засоби.....	91
6.2.	Військові сидельні автомобільні транспортні засоби	99
7.	ЗАСОБИ АРТИЛЕРІЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ	105
7.1.	Прилади оптичної розвідки	107
7.2.	Засоби звукової та радіолокаційної розвідки	114
7.3.	БпЛА артилерійської розвідки	119
8.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ FPV-ДРОНІВ, ЩО ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ	123
8.1.	FPV-дрони вітчизняного виробництва що застосовуються Силами оборони України	125
8.2.	Комерційні FPV-дрони іноземного виробництва, доступні для застосовування протиборчими сторонами	128
8.3.	FPV-дрони що застосовувались збройними формуваннями рф	132
9.	ОГЛЯД ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ БЕЗПІЛОТНИХ НАЗЕМНИХ СИСТЕМ ТА МОРСЬКИХ БЕЗЕКІПАЖНИХ АПАРАТІВ, ЇХ ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК	138
9.1.	Безпілотні наземні системи вітчизняного виробництва що застосовуються силами оборони України.....	143
9.2.	Безпілотні наземні системи (комплекси, апарати) що застосовувались силами оборони України, отримані в рамках міжнародної військово-технічної допомоги.....	148
9.3.	Безпілотні наземні системи (комплекси, апарати) російського виробництва, що застосовувались збройними формуваннями рф.....	149
9.4.	Морські (водні) безекіпажні системи (комплекси, апарати) що застосовувались протиборчими сторонами	153
10.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАСОБІВ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ НАЗЕМНОГО БАЗУВАННЯ ЯКІ ЗАСТОСОВУВАЛИСЬ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ	158
10.1.	Засоби радіоелектронного подавлення.....	160
10.1.1.	Засоби радіоелектронного подавлення, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались Силами оборони України	160
10.1.2.	Засоби радіоелектронного подавлення, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались військовими формуваннями рф.....	161
10.1.3.	Портативні засоби радіоелектронного подавлення що застосовувались Силами оборони України	162
10.1.4.	Портативні засоби радіоелектронного подавлення, що застосовувались військовими формуваннями рф	163
10.2.	Засоби радіоелектронної підтримки	169

10.2.1.	Засоби радіотехнічної розвідки радянського виробництва, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались протиборчими сторонами.....	169
10.2.1.1.	Засоби радіотехнічної розвідки, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались військовими формуваннями рф.....	169
10.2.1.2.	Засоби радіорозвідки, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались Силами оборони України	171
10.2.1.3.	Засоби радіорозвідки, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались військовими формуваннями рф.....	171
10.2.1.4.	Портативні засоби радіорозвідки, що застосовувались військовими формуваннями рф	172
10.2.1.5.	Засоби радіолокаційної розвідки, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались Силами оборони України	173
10.2.1.6.	Засоби радіолокаційної розвідки, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались військовими формуваннями рф.....	174
10.2.1.7.	Портативні засоби радіолокаційної розвідки, отримані в рамках міжнародної військової МТД від держав-партнерів.....	174
10.2.1.8.	Портативні засоби радіолокаційної розвідки, що застосовувались військовими формуваннями рф	174
10.2.1.9.	Універсальні засоби радіоелектронної підтримки, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались військовими формуваннями рф	175
10.3.	Багатофункціональні засоби радіоелектронної боротьби	175
10.3.1.	Багатофункціональні засоби радіоелектронної боротьби, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались Силами оборони України	175
10.3.1.1.	Багатофункціональні засоби радіоелектронної боротьби, встановлені на транспортних засобах, що застосовувались військовими формуваннями рф	176
10.3.1.2.	Портативні багатофункціональні засоби радіоелектронної боротьби, отримані в рамках міжнародної військової МТД від держав-партнерів.....	179
10.3.1.3.	Портативні багатофункціональні засоби радіоелектронної боротьби, що застосовувались військовими формуваннями рф.....	179
10.4.	Пункти управління засобами радіоелектронної боротьби	180
10.4.1.	Пункти управління засобами радіоелектронної боротьби, що застосовувались військовими формуваннями рф.....	180
11.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАСОБІВ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ ПОВІТРЯНОГО, КОСМІЧНОГО ТА МОРСЬКОГО БАЗУВАННЯ, ЯКІ ЗАСТОСОВУВАЛИСЬ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ.....	182
11.1.	Засоби радіоелектронного подавлення.....	183
11.1.1.	Засоби радіоелектронного подавлення повітряного базування що застосовувались збройними формуваннями рф	183
11.1.2.	Літаки постановники перешкод радянського виробництва	184
11.1.3.	Гелікоптери постановники перешкод	185
11.1.4.	Безпілотні літальні апарати постановники перешкод радянського виробництва	185

11.1.5.	Безпілотні літальні апарати постановники перешкод російського виробництва	186
11.2.	Засоби оптико-електронної протидії.....	186
11.2.1.	Засоби оптико-електронної протидії повітряного базування.....	186
11.2.2.	Засоби оптико-електронної протидії морського базування	187
11.2.2.1.	Комплекси вистрілюваних перешкод радянського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	187
11.3.	Протирадіолокаційні ракети	188
11.3.1.	Протирадіолокаційні ракети повітряного базування отримані в рамках міжнародної військової МТД від держав-партнерів.....	188
11.3.2.	Протирадіолокаційні ракети повітряного базування радянського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф.....	188
11.4.	Засоби радіоелектронної підтримки	189
11.4.1.	Засоби радіоелектронної підтримки космічного базування	189
11.4.1.1.	Засоби оптико-електронної розвідки російського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	189
11.4.1.2.	Засоби радіолокаційної розвідки отримані від держав-партнерів	189
11.4.1.3.	Засоби радіолокаційної розвідки російського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	189
11.4.1.4.	Засоби радіотехнічної розвідки російського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	190
11.4.2.	Засоби радіоелектронної підтримки морського базування	190
11.4.2.1.	Засоби радіотехнічної розвідки українського виробництва що застосовувались Силами оборони України	190
11.5.	Багатофункціональні засоби радіоелектронної боротьби	190
11.5.1.	Багатофункціональні засоби повітряного базування	190
11.5.1.1.	Станції індивідуального захисту українського виробництва що застосовувались Силами оборони України	190
11.5.1.2.	Станції індивідуального захисту радянського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	191
11.5.1.3.	Станції індивідуального захисту російського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	191
11.5.1.4.	Літаки постановники перешкод російського виробництва що застосовувались збройними формуваннями рф	192
11.6.	Багатофункціональні засоби морського базування що застосовувались збройними формуваннями рф	192
11.6.1.	Системи радіотехнічної обстановки і перешкод радянського виробництва	192
11.6.2.	Системи радіотехнічної обстановки і перешкод російського виробництва.....	193
12.	АВІАЦІЙНІ БОМБИ, ЩО ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ.....	195
12.1.	Авіаційні бомби	197

12.2.	Керовані (кореговані) авіаційні бомби	204
12.3.	Касетні авіаційній бомби (бомбові касети та універсальні контейнери).....	209
12.4.	Авіаційні бомби оснащені додатковим обладнанням для маневрування, навігації та корекції.....	212
13.	МАЛІ СУДНА ЩО ЗАСТОСОВУВАЛИСТЬ ПРОТИБОРЧИМИ СТОРОНАМИ.....	215
13.1.	Моторні човни та катери вітчизняного виробництва що застосовуються силами оборони України.....	218
13.2.	Моторні човни та катери що отримані силами оборони України в рамках міжнародної військово-технічної допомоги	222
13.3.	Моторні човни та катери російського виробництва, що застосовуються збройними формуваннями рф	226
	Список джерел та літератури	233
	ВТРАТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ РФ З 24.02.2023 ПО 23.02.2024	239
	НАДАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ПРОТЯГОМ ДРУГОГО РОКУ ВІДСІЧІ ШИРОКОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ В УКРАЇНУ (ЛЮТИЙ 2023 РОКУ – ЛЮТИЙ 2024 РОКУ).....	252
	РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСІДАНЬ КОНТАКТНОЇ ГРУПИ З ПИТАНЬ ОБОРОНИ УКРАЇНИ У ФОРМАТІ “РАМШТАЙН” (з 14.02.2023 по 14.02.2024 року).....	255
	Надходження міжнародної військової МТД під час четвертого етапу відсічі широкомасштабного вторгнення рф в Україну	261
	Надходження міжнародної військової МТД під час п'ятого етапу відсічі широкомасштабного вторгнення рф в Україну.	269
	Надходження міжнародної військової МТД під час шостого етапу відсічі широкомасштабного вторгнення рф в Україну	280
	Підсумкові результати надходження міжнародної військової МТД силами оборони України з 24 лютого 2023 року по 23 лютого 2024 року	286
	ВИСНОВКИ	300
	Список використаних джерел до Додатку 2.....	302
	КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ	305

1. ВСТУП

Дане видання представляє собою другу книгу довідника-каталогу “Зброя російсько-української війни 2022-2023”, який був виданий у 2023 р. і представляв собою узагальнене систематизоване висвітлення найменувань, зовнішнього вигляду та тактико-технічних характеристик 711 одиниць окремих зразків озброєння відповідних класів, що застосовувалися силами оборони України (далі – СОУ) та російськими окупаційними військами (далі - РОВ) під час відсічі широкомасштабної агресії РФ проти України.

У другій книзі наведено огляд класів, видів, типів, зразків озброєнь та військової техніки (ОВТ), які не були представлені у попередньому виданні, а саме: броньованих автомобілів на вантажному та легковому шасі, мінно-вибухових засобів, машин інженерного озброєння, військових вантажних та сидельних автомобільних транспортних засобів, засобів радіоелектронної боротьби наземного, повітряного, космічного та морського базування, засобів артилерійської розвідки, безпілотних наземних систем та морських безекіпажних систем, FPV-дронів, авіаційних бомб та малих суден.

З метою порівняльного аналізу бойових можливостей та тактико-технічних характеристик аналогічних видів озброєння протиборчих сторін в ході російсько-української війни викладено упорядковані дані основних зразків озброєння на застосуванні військових формувань РФ.

Кожний Розділ довідника-каталогу містить класифікаційні порівняльні таблиці відповідних типів та класів озброєння, опис особливостей їх застосування, номенклатурний ряд (загальну кількість найменувань) окремих зразків зброї відповідного типу отриманих від держав-партнерів в рамках міжнародної військової матеріально-технічної допомоги, українського, колишнього радянського та російського виробництва.

У виданні розміщено два окремих самостійних додатка щодо втрат збройних сил РФ з 24 лютого 2022 р. по 23 лютого 2024 р. (додаток 1) та хронології проведення засідань Контактної групи з оборони України під головуванням міністрів оборони країн-учасниць, яка отримала назву від місця проведення першого засідання (26.04.2022 року) на авіабазі НАТО “Рамштайн” в Німеччині (додаток 2).

Довідник-каталог містить алфавітний покажчик та включає якісні ілюстративні матеріали по кожному розміщеному найменуванню зразка озброєння.

Загалом у дев'яти розділах видання систематизовано та розглянуто одиниць окремих зразків озброєння відповідних класів.

Загалом у дванадцяти Розділах видання систематизовано та представлено близько 1080 окремих зразків озброєння відповідних класів.

Матеріали довідника-каталогу можуть бути корисними для військових і цивільних фахівців воєнно-історичної галузі, оборонної та безпекової політики, науково-педагогічних працівників, ад'юнктів (аспірантів), студентів, курсантів вищих військових навчальних закладів, журналістів, широкого кола читачів, що цікавляться воєнною справою.

2. БРОНЬОВАНІ ВІЙСЬКОВІ АВТОМОБІЛІ НА ВАНТАЖНОМУ ШАСІ

Російсько-українська війна характеризується широким застосуванням протиборчими сторонами, поряд із танками, бронетранспортерами та бойовими машинами піхоти, броньованих автомобілів (далі – БА), створених на шасі легкових або вантажних автомобілів високої прохідності й здатних виконувати широке коло завдань, властивих як легкій бронетехніці, так і військовим вантажним автомобілям.

Основні завдання БА – перевезення (підвезення) особового складу і військово-технічного майна, а також проведення розвідки. Проте, за досвідом ведення бойових дій, перед новим типом бронетехніки постали нові завдання, які досить ефективно ними виконувались. Серед таких завдань слід виділити наступні: евакуація, буксирування, швидкий ремонт військової техніки та озброєння, переміщення особового складу для ведення контактного бою, вогнева підтримка наступальних дій.

В умовах російсько-української війни протиборчі сторони широко застосовували броньовані автомобілі на вантажному шасі, які поділялись на два класи – MRAP (бронеавтомобілі з захистом від мін і засідок) та автомобілі з елементами бронювання.

Єдиної стандартизованої класифікації в різних країнах вказаних транспортних засобів не існує, проте в країнах НАТО та рф вони мають схожі параметри класифікації за критеріями свого функціонального призначення, проте мають деякі відмінності. З метою уніфікації та зведення даних про військові броньовані автомобілі на вантажному шасі представлена узагальнена класифікація відповідних транспортних засобів, що застосовувались протиборчими сторонами в ході ведення бойових дій під час широкомасштабного вторгнення рф в Україну (Таблиця).

Таблиця 1

Класифікація військових броньованих автомобілів на вантажному шасі, які застосовувались протиборчими сторонами

№ з/п	Клас	Вид споряджена маса	Тип колісна формула	Кількість найменувань	Зразки бронетехніки, що застосовувалися		Кількість найменувань
					Силами оборони України	Збройними формуваннями рф	
1	MRAP	Легкі ≤ 15 тонн	4×4	4	“Козак-2”, “Козак-2М-1”, КрАЗ “Hulk”, СБА “Варта”	ВПК-3924 “Медведь”, ВПК-3927 “Волк”, “Горец-К”, К-3958 “Горец-М”, К-53949 “Тайфун”, “Патруль-А”	6
				10	АСМАТ “Bastion”, АТ105 “Saxon”, “Bushmaster” PMV, “Cougar”, “Dingo” ATF, “Husky” TSV, “Mamba” APC, M1224 “MaxxPro”, “Ocelot”, “Oshkosh” M-ATV	“Арлан” (Казахстан), “Marauder” (ІАП)	2
			6×6	1	“Mowag” Duro III P	ВПК-39273 “Волк”	1
		Всього:		15			9
		Середні > 15 тонн та ≤ 20 тонн	4×4	3	КрАЗ “Shrek”, КрАЗ-ASV “Panthera” 4×4, СБА “Варта-2”	—	
				2	ВМС “Kirpi” 4×4, RG-31 “Nyala”	—	
			6×6		—	СБА-60-К2 “Булат”, Урал-432009, “Федерал-М”, 3-СТС “Ахмат”	4
Всього:		5			4		

2	автомобілі з елементами бронювання	6×6	4	КрАЗ “Fiona”, КрАЗ-ASV “Panthera” 6×6, КрАЗ-6322 “Форпост”, СБА “Варта-Редут”	К-63968 “Тайфун”, К-63969 “Тайфун”, У-63095 “Тайфун”, У-63099 “Тайфун”, “Щука”/“Чекан”	5	
			4	ВМС “Кіпрі” 6×6, “Cougar” HE, “Mastiff” PPV, “Wolfhound” TSV	—		
			1	КрАЗ “Hurricane”	—		
		Всього:		9			5
		Легкі ≤ 10 тонн	4×4		—	АМН-233114 “Тигр-М”	1
				4	CLV “Panther”, IVECO LAV III, IVECO M 40.12 WM/P, IVECO VTLM “Lince”	IVECO “Рись” (Італія)	1
			6×6	1	“Pinzgauer” Vector PPV	—	
		Всього:		5			2
		Середні > 10 тонн та ≤ 15 тонн	4×4		—	АМН-590951 “ВПК-Урал”, БПМ-97 “Вистрел”, “Буран”, К-4386 “Тайфун-ВДВ”, “Патруль”	5
				1	MLS “Shield”	—	
Всього:		1			5		
Важкі > 15 тонн	6×6	2	КрАЗ-5322 “Raptor”, КрАЗ-6322 “Raptor”	КамАЗ-5350 з КДЗ і ММ-501, Урал-42590 “Федерал”, Урал-42591 “Федерал”	3		
Всього:		2			3		
ЗАГАЛОМ:		37			28		

Примітка до таблиці 1: У табл. 1 колір клітинок позначає країни походження техніки:

- – отримані в рамках міжнародної військової МТД від держав-партнерів,
- – виготовлені в Україні,
- – виготовлені в СРСР,
- – виготовлені в рф,
- – виготовлені в інших країнах.

Єдина класифікація рівня захисту легких бойових броньованих машин так само відсутня. В країнах НАТО рівень захисту екіпажів визначається угодою щодо стандартизації STANAG 4569 “Методи оцінки рівнів захисту бойових броньованих машин легкої категорії при ураженні боеприпасами кінетичної дії та уламками осколково-фугасних снарядів польової артилерії”, в Україні – ДСТУ 3975-2000 “Захист панцерний (броньований) спеціалізованих автомобілів. Загальні технічні вимоги”, в рф – ГОСТ Р 50963-96 “Защита броневая специальных автомобилей. Общие технические требования”. З метою уніфікації в додатку надається узагальнена порівняльна таблиця стандартів, яка дає уявлення про рівень захищеності броньованих автомобілів (Таблиця 2).

Порівняльна таблиця стандартів рівня захищеності бойових машин

Рівень захисту бойової машини	Методи оцінки рівня захисту			Типи боєприпасів		
	STANAG 4569	ДСТУ 3975-2000	ГОСТ Р50963-96	куля / снаряд	міна / фугас	осколки
I	1	ПЗСА-3	3-4	M80 набою 7,62×51 мм НАТО на відстані 30 м; SS 109 набою 5,56×45 мм НАТО на відстані 30 м; M193 набою 5,56×45 мм НАТО на відстані 30 м	Ручні гранати; суббоєприпаси що не вибухнули; протипіхотні вибухові пристрої	Вибух 155 мм снаряду на відстані 100 м
II	2	ПЗСА-4	5-5a	БЗ набою 7,62×39 мм на відстані 30 м	ТМ фугасної дії ≥ 6 кг вибухової речовини: - 2a – вибух від наїзду; - 2b – підрив під днищем	Вибух 155 мм снаряду на відстані 80 м
III	3	ПЗСА-5	6-6a	FFV AP M993 набою 7,62×51 мм НАТО на відстані 30 м	ТМ фугасної дії ≥ 8 кг вибухової речовини: - 3a – вибух від наїзду; - 3b – підрив під днищем	Вибух 155 мм снаряду на відстані 60 м
IV	4	–	–	Б-32 набою 14,5×114 мм на відстані 200 м	ТМ фугасної дії ≥ 10 кг вибухової речовини: - 4a – вибух від наїзду; - 4b – підрив під днищем	Вибух 155 мм снаряду на відстані 30 м
V	5	–	–	РМВ 073 снаряду 25×137 мм на дистанції 500 м	н.д.	Вибух 155 мм снаряду на відстані 25 м
VI	6	–	–	APFSDS-T снаряду 30×173 мм, AP-T снаряду 30×165 мм на дистанції 500 м	н.д.	Вибух 155 мм снаряду на відстані 10 м

За досвідом ведення російсько-української війни з лютого 2022 року, розглянуто основні тактико-технічні характеристики броньованих військових автомобілів на вантажному шасі що застосовувались Силами оборони України та військовими формуваннями рф за їх основними класами та типами (Таблиця 3).

Умовні позначення:

Базове шасі – модель або виробник	Споряджена маса автомобіля		
Маса корисного навантаження / маса причіпу	Екіпаж / десант		
Колісна формула: коліс × ведучих	Запас ходу		
Ємність паливних баків загальна	Витрата палива на 100 км		
Максимальна швидкість	Двигун – конфігурація, паливо, потужність		
Коробка перемини передач	Озброєння базове. БМ – бойовий модуль		
Кулемет	Гранатомет	ПТРК	Гармата
Рівень захисту бойової машини за табл. 2 – протикульовий / протимінний			

1. Військові броньовані автомобілі з протимінним захистом на вантажному шасі

1.1. Легкі автомобілі класу MRAP вагою до 15 тонн

1.1.1. Легкі MRAP українського виробництва, що застосовувались Силами оборони України

“Козак-2М-1” (2020)

	Країна-виробник	
IVECO Eurocargo	КрАЗ-5233	
12 т	14 т	
2 т	2 т	
2 / 6	3 / 10	
4×4	4×4	
800 км	1 000 км	
200 л	330 л	
25 л / 100 км	27 л / 100 км	
110 км/год	80 км/год	
L6, ДП, 280 к.с.	V6, ДП, 300 к.с.	
МКПП	АКПП	
II / II	II / II	

КрАЗ “Hulk” (2016)

 7,62 мм або 12,7 мм / 30 мм або 40 мм / БМ   7,62 мм або 12,7 мм / 30 мм або 40 мм / БМ

СБА “Варта” (2015)

	Країна-виробник	
МАЗ-5434	IVECO Eurocargo	
15 т	15 т	
2 т	4 т / 6 т	
2 / 8	2 / 11	
4×4	4×4	
550 км	650 км	
250 л	180 л	
34 л / 100 км	28 л / 100 км	
90 км/год	80 км/год	
L6, ДП, 380 к.с.	L6, ДП, 279 к.с.	
МКПП	МКПП	
II / II	II / II	

“Козак-2” (2014)

 7,62 мм або 12,7 мм / 30 мм або 40 мм / БМ   7,62 мм або 12,7 мм / 30 мм або 40 мм / БМ

1.1.2. Легкі MRAP, надані в рамках міжнародної ВТД, що застосовувались Силами оборони України

“Ocelot” (2010)

Країна-виробник

Ricardo

7,5 т

1,5 т

2 / 6

4×4

700 км

150 л

20 л / 100 км

110 км/год

L6, ДП, 300 к.с.

АКПП

II / III

н. д.

АСМАТ “Bastion” (2010)

АСМАТ-VLRA

12 т

2 т

2 / 8

4×4

1200 км

2×150 л

24 л / 100 км

100 км/год

L6, ДП, 320 к.с.

АКПП

III / III

7,62 мм або 12,7 мм / 40 мм

Oshkosh M-ATV (2009)

Країна-виробник

Oshkosh TAK-4

15 т

7 т

1 / 4

4×4

515 км

180 л

28 л / 100 км

105 км/год

L6, ДП, 370 к.с.

АКПП

III / IV

7,62 мм або 12,7 мм / 40 мм

“Husky” TSV (2007)

MXT-MV

10,4 т

4,3 т

2 / 4

4×4

400 км

180 л

27 л / 100 км

100 км/год

V8, ДП, 300 к.с.

АКПП

II / II

5,56 мм або 7,62 мм, або 12,7 мм / 40 мм

M1224 “MaxxPro” (2007)

Країна-виробник

Navistar 7000

13 т

3 т

2 / 6

4×4

600 км

200 л

30 л / 100 км

110 км/год

L6, ДП, 330 к.с.

АКПП

II / II

7,62 мм або 12,7 мм / 40 мм

“Mowag” Duro IIIР (2007)

Mowag AG

13,5 т

2,2 т

2 / 19

6×6

600 км

180

34 л / 100 км

100 км/год

L6, ДП, 245 к.с.

АКПП

II / II

7,62 мм або 12,7 мм / 40 мм

